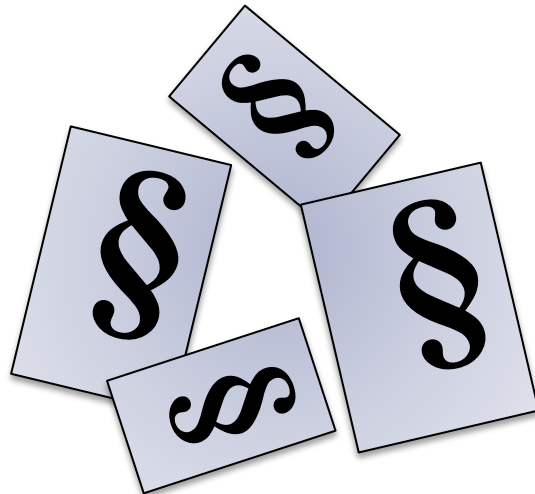

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

TYÖSUOJELUOSASTON SÄÄDÖSVALMISTELUN SEURANTA 1/2017

Työsuojeluosasto
3.2.2017

Sisällysluettelo

0 Johdanto	3
1. Yleiset työturvallisuussäännökset	4
1.1. EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön uudistaminen	4
1.2. Viranomaisten välisen tietojenvaihdon esteiden poistaminen.....	4
1.3. Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston (työnimi LUOVA) perustamisesta aiheutuvat muutokset työsuojelulakeihin	5
1.4. Hallinnollisten seuraamusmaksujen käyttö työsuojelun valvonnassa.....	6
2. Kemikaalisäännökset	7
2.1. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (1214/2016) muuttaminen.....	7
2.2. Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteri (ASA-rekisteri)	7
3. Toimialakohtaiset säännökset	8
3.1. Panostajalainsäädännön uudistaminen	8
3.2. Laivatyösäädösten ajantasaistaminen.....	8
4. Muuta	10
4.1. Ehdotus kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja analysoivien tahojen pätevydestä.....	10
4.2. Valtioneuvoston päätöksen työhön liittyvältä biologisten tekijöiden aiheuttamalta vaaralta (1155/1993) uudistaminen	11
4.3. Valtioneuvoston asetuksen työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008, ns. koneiden käyttöasetus) eräät muutostarpeet	11
4.4. Teknisiä laitteita koskevien EU-asetusten aiheuttamat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön.....	12
4.5. Työsuojelusäädösten sujuvoittaminen sekä niiden tarpeellisuuden ja ajanmukaisuuden arviointi	12

0 Johdanto

Työsuojelua koskevat säädökset ja säädösten noudattamisen valvonta ovat merkittävien ja vaikuttavien työpaikkojen turvallisuuteen liittyvä sosiaali- ja terveysministeriön ja työsuojeluosaston käytössä oleva ohjauskeino. Työsuojeluosaston säädösvalmistelu sisältää kansallisen lainsäädännön valmistelun lisäksi EU-tasoisien lainsäädännön valmistelun.

Työsuojelua koskeva lainsäädäntö muodostaa oman oikeudenalansa, joskin sillä on vahva liittymä ja sama käsitteellinen ympäristö yleisen työoikeuden kanssa. Työsuojelua koskevien säännösten ydinalue muodostuu työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden suojelua koskevista säännöksistä. Keskeisin niistä on työturvallisuuslaki (738/2002).

Työsuojelua koskevaan lainsäädäntöön kuuluu työympäristön fyysistä ja henkistä turvallisuutta koskevien säännösten ohella työaika ja tietyssä laajuudessa muita työsuhteen ehtoja sekä työelämän yhdenvertaisuutta koskevat säännökset. Työsuhdetta koskevan lainsäädännön valmistelu kuuluu kuitenkin työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan, vaikka sen valvonta kuuluu ministeriön alaiselle työsuojeluviranomaiselle (aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet).

Työsuojelulainsäädännön olennainen osa on myös koneiden, laitteiden ja kemikaalien sekä muiden työssä käytettävien tuotteiden turvallisuuteen liittyvät säännökset.

Työsuojelua koskevan säädösvalmistelun tavoitteena on huolehtia siitä, että lainsäädäntö on vaikuttavaa, ajantasaista, tarkoituksenmukaista ja selkeätä. Lainsäädännön tulee olla työnantajien ja työntekijöiden sekä valvontaviranomaisen kannalta helposti sovellettavissa olevaa ja ymmärrettävää. Säädökset tukevat ministeriön ja työsuojeluosaston strategisia tavoitteita. Säännökset eivät saa aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa yrityksille.

Säädösvalmistelun osana huolehditaan siitä, että EU:n työsuojelua koskevia aloitteita ja säädösvalmistelua seurataan valmistelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. EU-lainsäädännön valmisteluun pyritään vaikuttamaan kansallisten tavoitteiden mukaisesti.

Työsuojelua koskevien säädösten valmistelu perustuu systemaattiseen toimintaympäristön ja voimassa olevan säädöskokonaisuuden ja yksittäisen säännösten tarkoituksenmukaisuuden ja tehokkuuden seurantaan ja analyysiin. Työsuojelulainsäädäntöä valmistellaan kolmikantaisessa työturvallisuussäännöksiä valmisteleivassa neuvottelukunnassa (TTN) yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Lainsäädäntösuunnitelmat ja -aloitteet käsitellään neuvottelukunnassa varhaisessa vaiheessa, ja valmistelu toteutetaan pääsääntöisesti neuvottelukunnan asettamissa kolmikantaisissa jaostoissa. Joissakin tapauksissa valmistelu voidaan toteuttaa virkatyönä.

Tässä noin kaksi kertaa vuodessa päivitettävässä säädösvalmisteluluettelossa on kuvattu sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston vastuulla olevat säädösvalmisteluhankkeet, niiden vastuuhenkilöt sekä valmisteluvaihe. Euroopan unionissa vireillä olevat työsuojeluun liittyvät lainsäädäntöasiat on esitetty erillisessä EU-tiedotteessa, jota päivitetään samaan aikaan tämän säädösvalmisteluluettelon kanssa.

1. Yleiset työturvallisuussäännökset

1.1. EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön uudistaminen

EU-maissa toteutettiin REFIT-ohjelman mukaisesti työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön arviointi vuosina 2014–2015. Arviointi koski puitedirektiivin 89/391/ETY ja 23 siihen liittyvän direktiivin täytäntöönpanoa. Jäsenvaltiot osallistuivat arviointiin toimittamalla direktiivien täytäntöönpanokertomukset vuoden 2013 lopussa. Komissio julkaisi marraskuussa 2016 tiekartan (Roadmap - Communication on safety and health, DG EMPL B3), jossa määriteltiin yleisellä tasolla puitedirektiivin evaluaation jälkeiset haasteet ja toimenpiteet.

Varsinainen evaluaatioon ja konsultaatioon perustuva komission tiedonanto COM(2017) 12 final ”Turvallisempi ja terveellisempi työ kaikille – EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön uudistaminen” julkaistiin 10.1.2017. Tiedonannossa esitellään, mitä komissio tekee ja teettää jäsenvaltioilla vuosien 2017–2018 aikana. Keskeiset toimenpiteet ovat:

- Tehostetaan työperäisen syövän torjuntaa antamalla lainsäädäntöehdotuksia, joihin liittyy uutta ohjeistusta ja tiedotusta.
- Autetaan yrityksiä, erityisesti mikro- ja pk-yrityksiä noudattamaan työsuojelusääntöjä.
- Yhteistyössä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa poistetaan tai ajantasaistetaan vanhentuneet säännöt sekä keskitetään toimet suojelun parantamiseen ja laajentamiseen, sääntöjen noudattamiseen ja noudattamisen valvontaan työpaikoilla.

Sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosasto koordinoi kansallisia toimenpiteitä ja hoitaa yhteydenpitoa muihin ministeriöihin ja STM:n muihin osastoihin. Tiedonanto ja siitä johtuvat toimenpiteet käsitellään kolmikantaisesti työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa ja työsuojeluneuvottelukunnassa.

Lisätietoja: Wiking Husberg, Antti Janas, Hanna-Mari Pekuri ja Toivo Niskanen
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63475 (Husberg), 02951 63501 (Janas), 02951 63459 (Pekuri) ja 02951 63504 (Niskanen)

1.2. Viranomaisten välisen tietojenvaihdon esteiden poistaminen

Hallitusohjelman mukaan harmaata taloutta torjutaan aktiivisesti ja tietojen sujuva siirtyminen viranomaisten välillä varmistetaan. Myös työsuojeluviranomaisten tiedonsaantioikeuksia kehitetään. Työsuojeluviranomaisten tiedonsaantioikeuksia laajennetaan erityisesti harmaan talouden torjuntaan liittyvien valvontatehtävien (tilaajavastuulain valvonta, ulkomaalaisvalvonta sekä työsuhteen vähimmäisehtojen valvonta) osalta. Tiedonsaantioikeuksien laajentumisen myötä työsuojeluviranomaisille laaditaan myös harmaan talouden selvitysyksikön tuottamia velvoitteidenhoitoselvityksiä harmaan talouden torjuntaan liittyvän työsuojeluvälivaltuutuksen tueksi.

Säädösvalmistelutyö tehtiin virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä ja käsiteltiin kolmikantaisessa työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa. Hallitus antoi eduskunnalle hallituksen esityksen HE 114/2016 vp 29.6.2016. Eduskunta hyväksyi lakimuutokset syksyllä 2016 ja

tasavallan presidentti vahvisti ne 29.12.2016. Harmaan talouden selvitysyksikköä koskevan lain muutos tuli voimaan 1.1.2017 ja työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain muutos sekä yrittäjän eläkelain muutos tulevat voimaan 1.5.2017.

Hare-nro STM012:00/2014
Oli esittelyssä: 29.6.2016
Voimaan: 1.1.2017 ja 1.5.2017

Lisätietoja: Anne Vänskä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63507

1.3. Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston (työnimi LUOVA) perustamisesta aiheutuvat muutokset työsuojelulakeihin

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ja maakuntauudistuksen yhteydessä on tarkoitus uudistaa myös valtion aluehallintoa. Tässä valmistelussa kehitetään kokonaan uudenlaista valtioneuvoston ministeriöiden yhteistä virastomallia. Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston toiminnan on suunniteltu käynnistyvän vuoden 2019 alussa. Viraston tehtävänä on turvata perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista ja valvoa yleistä etua hoitamalla monialaisena valtion hallintoviranomaisena lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus- ja valvontatehtäviä. Virasto on valtioneuvoston alainen niiden ministeriöiden yhteinen virasto, joiden toimialaan kuuluvia tehtäviä se hoitaa. Sen toimialueena on koko maa Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Työsuojelutehtävissä viraston toimialueena on koko maa.

Uusi virasto hoitaa sille erikseen säädettyjä tehtäviä seuraavilla tehtävälajoilla:

- sosiaali- ja terveydenhuolto;
- koulutus-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimi sekä varhaiskasvatus;
- ympäristöhallinto;
- pelastustoimi;
- työsuojeluhallinto.

Virastolla voi olla myös muita erikseen säädettyjä tehtäviä. Virastoa ohjaavat yhteisesti oikeusministeriö, sisäministeriö, valtiovarainministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja ympäristöministeriö.

Sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosastolla on valmisteltu uuden viraston perustamisesta johtuvia, suurelta osin teknisiä muutoksia seuraaviin työsuojelulakeihin:

- Laki eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta
- Laki eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista
- Laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä
- Laki työsuojeluhallinnosta
- Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta
- Panostajalaki

- Työturvallisuuslaki

Lisätietoja: Antti Janas, Raimo Antila, Jarno Virtanen ja Hanna-Mari Pekuri
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63501 (Janas), 02951 63094 (Antila), 02951 63495 (Virtanen)
ja 02951 63459 (Pekuri)

1.4. Hallinnollisten seuraamusmaksujen käyttö työsuojelun valvonnassa

Hallinnollisten sanktioiden käyttöalan laajentamisedellytyksiä on tarpeen selvittää. Hallinnollisella sanktiolla tarkoitetaan tietyn moitittavaksi koetun toiminnan, rikkomuksen, muuta kuin rikosoikeudellista seuraamusta. Seuraamuksen määrääjänä on hallintoviranomainen.

Valtionhallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaan on yhtenä toimenpide-ehdotuksena otettu työsuojelun laiminlyöntimaksun käyttöönoton selvittäminen. Seuraamusmaksujen käyttöönotolla on yhtymäkohtia myös työsuojeluvalvonnan resurssiselvitykseen. Oikeusministeriön julkaisemassa ”Oikeudenhoidon uudistamisohjelmassa vuosille 2013 – 2025” on sivuttu seuraamusmaksuja yhtenä oikeudenhoidon tehostamiskeinona.

Työsuojelun seuraamusmaksujen käyttöönottoa käsiteltiin alkuvuonna 2013 työsuojeluneuvottelukunnassa. Neuvottelukunta puolsi jatkoselvittämistä prosessiekonomisten hyötyjen näkökulmasta. Työsuojeluosaston säädösyksikössä laadittiin keväällä 2013 muistio hallinnollisista seuraamusmaksuista työsuojeluasioissa. Sosiaali- ja terveysministeriö sai muistiosta aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden lausunnot. Vastuualueiden lausunnoissa puollettiin hallinnollisen seuraamusmaksun käyttöönottoa ja tehtiin ehdotuksia sen mahdollisista käyttötilanteista.

Asiaa käsiteltiin työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa viimeksi syksyllä 2014. Silloin todettiin, että esitettyjen näkemysten perusteella laiminlyöntimaksun käyttöönotolle ei ollut edellytyksiä ja sovittiin asiaan palattavan myöhemmin.

Harmaan talouden rikoksiin liittyvän rikostorjuntaketjun vaikuttavuuden sekä hallinnollisten seuraamusten kehittämisen hankkeen osana selvitetään kolmikantaisesti hallinnollisten sanktioiden käyttömahdollisuudet työlainsäädännössä ja työsuojeluvalvonnassa sen tehokkuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Sanktion pääasiallisena muotona tulisi käytännössä kysymykseen rikkomuksen vakavuuteen suhteutettu hallinnollinen seuraamusmaksu.

Lisätietoja: Tanja Ylitöyrä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63402

2. Kemikaalisäännökset

2.1. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (1214/2016) muuttaminen

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleavan neuvottelukunnan HTP-jaosto valmistelee esityksen sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista muuttamiseksi. HTP-arvoja koskeva säädösvalmistelu on jatkuva prosessi. Uuden asetuksen on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2018. Tällöin ilmestyy myös STM:n julkaisu HTP-arvot 2018.

Hare-nro STM077:01/2012

Tavoiteaikataulu:

TTN:n käsittelyyn: Keväällä 2018

Esittelyyn: Vuonna 2018

Voimaan: Vuoden 2018 aikana

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski ja Reetta Orsila

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63505 (Orsila)

2.2. Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteri (ASA-rekisteri)

ILO:n yleissopimus nro 139 työnteen yhteydessä syöpää synnyttävistä aineista ja tekijöistä aiheutuvien vaarojen torjunnasta ja valvonnasta edellyttää, että jäsenvaltion tulee määrätä ne toimenpiteet, joihin on ryhdyttävä työntekijöiden suojelemiseksi vaaralta joutua altistetuksi syöpää synnyttävillä aineille tai tekijöille ja järjestettävä asianmukainen tietojen rekisteröintijärjestelmä.

Laissa 717/2001 säädetään syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä. Laissa on perussäännökset rekisterin käyttötarkoituksesta, tietosisällöstä ja tietojen käsittelystä.

Työterveyslaitos on ylläpitänyt ASA-rekisteriä vuodesta 1979 lähtien. Rekisteriin on kerätty runsaasti arvokasta tietoa. Rekisteriin ilmoitettavien aineiden lista tuli voimaan vuonna 1993 ja siihen lisättiin aineita vuonna 2000. Syöpävaarallisuustietojen ja -luokitusten sekä markkinoilla olevien kemikaalien muututtua on syytä tarkistaa ilmoitettavien aineiden listaa. Samalla on tarpeen käydä läpi myös muut ASA-lainsäädäntöön ja -käytäntöihin liittyvät asiat ja tehdä niihin tarvittavat päivitykset. Lisäksi tulee selvittää ASA-ilmoitusten digitalisoimismahdollisuudet.

Vuoden 2017 aikana käynnistetään lainsäädäntöhankkeen valmistelu.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski ja Anne Vänskä

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63507 (Vänskä)

3. Toimialakohtaiset säännökset

3.1. Panostajalainsäädännön uudistaminen

Räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (621/2011) valmistelun yhteydessä ilmeni tarve selvittää myös panostajan pätevyyteen liittyvien säädösten ajanmukaisuus. Korkein hallinto-oikeus on todennut useassa tapauksessa, ettei panostajalainsäädännössä ole riittävän tarkasti säädetty niistä edellytyksistä, joiden perusteella arvioidaan henkilön sopivuutta myönnettäessä tai peruutettaessa panostajan pätevyyskirjaa. Keskeisimmät säädösten uudistamistarpeet liittyivät siten panostajan pätevyyden arviointiin ja lupakirjan peruuttamisen edellytysten määrittelyyn.

Ministeri Risikon kesällä 2013 asettama kolmikantainen työryhmä valmisteli panostajalain uudistusta. Työryhmä laati yksimielisen hallituksen esityksen ja siihen liittyvät asetusehdotusten muutokset (uusi VN:n asetus panostajien pätevyyskirjoista ja muutokset VN:n asetukseen räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta). Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta hyväksyi lainsäädäntöpaketin keväällä 2015. Valmistelua jatkettiin sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä.

Lainsäädäntötyössä tarkasteltiin myös panostajien koulutuksen uudistamistarvetta ja todettiin, että koulutusjärjestelmää tulee kehittää. Sosiaali- ja terveysministeriön alainen panostajakoulutuslautakunta asetti työryhmän ajantasaistamaan panostajien koulutusta koskevaa muistiota (ns. PAKO-muistio), joka valmistui kesällä 2016. Koulutusta koskevia uudistettuja ohjeita alettiin soveltaa samaan aikaan panostajalainsäädäntömuutosten kanssa 1.9.2016.

Uusi panostajalaki (423/2016) ja valtioneuvoston asetus panostajien pätevyyskirjoista (458/2016) tulivat voimaan 1.9.2016. Samanaikaisesti tulivat voimaan myös valtioneuvoston asetukseen räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta (644/2011) tehdyt muutokset.

Lisätietoja: Marianne Kivistö, Tuula Andersin ja Tanja Ylitöyrä

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63284 (Kivistö), 02951 63506 (Andersin) ja 02951 63402 (Ylitöyrä)

3.2. Laivatyösäädösten ajantasaistaminen

Aluksen työympäristöstä säädetään työympäristöstä aluksessa annetussa valtioneuvoston päätöksessä (417/1981; jäljempänä työympäristöpäätös). Työympäristöpäätös on ollut voimassa runsaat 30 vuotta. Suomea sitovissa kansainvälisissä velvoitteissa samoin kuin Suomen perustuslaissa on määrittäviä, joista aiheutuu tarvetta päivittää aluksen työympäristöä koskevaa sääntelyä. Muutoinkin työympäristöpäätöksessä säädettyjä asioita on tarpeen päivittää.

Sosiaali- ja terveysministeriössä järjestettiin huhtikuussa 2015 tapaaminen merenkulkualan ja työsuojeluosaston edustajien kesken. Yhteinen mielipide tapaamisessa oli, että aluksen työympäristöä koskevaa sääntelyä tulee ajanmukaistaa.

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta asetti syyskuussa 2015 jaoston, jonka tehtävänä oli valmistella ajantasaistettu aluksen työympäristöä koskeva valtioneuvoston asetus. Lisäksi jaoston tehtävänä oli selvittää, onko työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annettua valtioneuvoston asetusta (403/2008) tarpeen muuttaa alusten nostolaitteiden tarkastusten ja aluksilla

nostolaitetarkastuksia suorittavien tarkastajien pätevyuden osalta. Jaoston toimikausi päättyi 31.12.2016.

Laivatyöympäristöjaoston esitykset säädösmuutoksiksi käsiteltiin ja hyväksyttiin työturvallisuus-säännöksiä valmisteleivassa neuvottelukunnassa 31.1.2017.

Hare-nro STM077:07/2012
Esittelyyn: Alkuvuonna 2017
Voimaan: Vuonna 2017

Lisätietoja: Tuula Andersin ja Harri Halme
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63506 (Andersin) ja 02951 63480 (Halme)

4. Muuta

4.1. Ehdotus kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja analysoivien tahojen pätevydestä

Kosteusvaurioityöryhmä on ehdottanut, että työtiloina käytettävien kosteus- ja homevaurioituneiden rakennusten mikrobipitoisuuksia mittaavilta ja näytteitä analysoivilta tahoilta tulisi edellyttää tiettyä pätevyyttä, koulutusta sekä käytettävien menetelmien ja laitteiden asianmukaisuutta. Näiden toteamiseen tulisi luoda vastaavanlainen järjestelmä kuin jo olemassa olevissa laeissa ja asiasta tulisi säätää.

Hallituksen käynnistämien hometalkoiden (2009–2013) yhtenä tavoitteena oli rakennusten kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja näytteitä analysoivien tahojen pätevyyksien toteamisjärjestelmän yhdenmukaistaminen.

Sosiaali- ja terveysministeriön hyvinvoinnin ja terveyden osaston valmisteleva laki terveydensuojelulain muuttamisesta tuli voimaan maaliskuun alussa 2015. Uudistetun lain mukaisissa tarkastuksissa asiantuntijana voi toimia vain määritellyn koulutuksen suorittanut tai vastaavat tiedot omaava henkilö. Lisäksi asiantuntijana toimiminen edellyttää henkilön sertifiointia valtakunnalliseen järjestelmään entisen kuntakohtaisen hyväksymismenettelyn sijaan. Kuntien viranomaisilta poistettiin asiantuntijoiden pätevyyden arviointitehtävät. Sertifioidut asiantuntijat merkitään julkiseen tietojärjestelmään, josta käy ilmi pätevyyden voimassaolo. Kunnan terveydensuojeluviranomainen tai tutkimuksen muu tilaaja, kuten kiinteistön omistaja tai isännöitsijä, voi tarvittaessa varmistaa asiantuntijan pätevyyden tietojärjestelmästä. Jos asiantuntija ei täytä enää edellytetyjä pätevyysvaatimuksia, hänet voidaan poistaa tietojärjestelmästä.

Työsuojeluosastolla selvitettiin virkatyönä mahdollisuutta sisällyttää työturvallisuuslakiin kosteus- ja homevaurioita koskien vastaava muutos kuin lakiin terveydensuojelusta. Asiaa käsiteltiin työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa useita kertoja vuosina 2014–2015 ja sovittiin, että sitä ei viedä eteenpäin säädösvalmisteluhankkeena.

Keväällä 2016 työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa esiteltiin Työterveyslaitoksen laatimaa toimintaohjetta työpaikkojen sisäilmasto-ongelmien selvittämiseen. Ohje sai positiivisen vastaanoton, ja neuvottelukunnan jäsenet suosittelivat sitä sidosryhmilleen.

Lisätietoja: Tanja Ylitöyrä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63402

4.2. Valtioneuvoston päätöksen työhön liittyvältä biologisten tekijöiden aiheuttamalta vaaralta (1155/1993) uudistaminen

Koska kansallinen säädöspohja sekä EU:n säädökset ja työolosuhteet ovat muuttuneet, on tarkoituksenmukaista uudistaa valtioneuvoston päätös (1155/1993). Työturvallisuussäännöksiä valmisteleavan neuvottelukunnan asettaman Biologisten tekijöiden -jaoston tehtävänä on valmistella perusteltu esitys päätöksen uudistamiseksi, johon samalla yhdistetään terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemisestä terveydenhuoltoalalla (317/2013) annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyt asiat. Jaosto aloitti toimintansa syyskuussa 2014.

Hare-nro STM077:06/2012

Tavoiteaikataulu:

TTN:n käsittelyyn: Vuonna 2016

Esittelyyn: Vuonna 2017

Voimaan: Vuoden 2018 aikana

Lisätietoja: Reetta Orsila, Tanja Ylitöyrä ja Tuula Andersin

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63505 (Orsila), 02951 63402 (Ylitöyrä) ja 02951 63506 (Andersin)

4.3. Valtioneuvoston asetuksen työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008, ns. koneiden käyttöasetus) eräät muutostarpeet

Sosiaali- ja terveysministeriölle on esitetty toiveita ns. koneiden käyttöasetuksen muuttamiseksi. Mm. työ- ja elinkeinoministeriö on tehnyt ehdotuksen kauppa- ja teollisuusministeriön asetuksen hissien käytöstä (663/1993) 22 §:n siirrosta työturvallisuuslainsäädäntöön. Lisäksi aluehallintovirastot ja eräät muut tahot ovat esittäneet harkittavaksi muutoksia ko. asetukseen. Muutosehdotuksista on tehty muistio, joka viedään työturvallisuussäännöksiä valmisteleavan neuvottelukunnan arvioitavaksi alkuvuodesta 2017.

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta asettaa jaoston toimikaudelle 1.3.2017 – 31.12.2018 käsittelemään ns. koneiden käyttöasetuksen muuttamista.

Lisätietoja: Antti Janas, Kaisu Ahtola ja Hanna-Mari Pekuri

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63501 (Janas), 02951 63785 (Ahtola) ja 02951 63459 (Pekuri)

4.4. Teknisiä laitteita koskevien EU-asetusten aiheuttamat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset henkilönsuojaimista ja köysiratalaitteistoista annettiin 9.3.2016 ja julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 31.3.2016. Henkilönsuojaimia ja köysiratalaitteistoja koskevia asetuksia aletaan soveltaa ilmoitettuja laitoksia koskevien artiklojen osalta 21.10.2016 ja muilta osin 21.4.2018.

Vaikka asetukset eivät lähtökohtaisesti edellytä kansallista täytäntöönpanoa, kansallista lainsäädäntöä tarkistetaan mahdollisten päällekkäisyyksien osalta. Henkilönsuojaimia koskeva asetus aiheuttaa vähäisiä täsmentäviä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön: mm. lakiin eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta (1016/2004) ja lakiin työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä (1053/2010). Asetuksen johdosta tulee kumottavaksi valtioneuvoston päätös henkilönsuojaimista (1406/1993).

Köysiratalaitteistoja koskeva asetus aiheuttaa jonkin verran muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön: mm. lakiin eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta, lakiin työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä ja valtioneuvoston asetukseen henkilökuljetukseen tarkoitetuista köysiratalaitteistoista (253/2002, myöhemmin valtioneuvoston asetus köysiratalaitteistoista). Kansallisessa sääntelyssä on huomioitava, että valtioneuvoston asetuksessa köysiratalaitteistoista on säädetty kansallisesti asiantuntijayhteisön tehtäväksi annetuista asennustarkastuksista ja vuosittaisista määräaikaistarkastuksista sekä köysiratalaitteiston vastaavasta hoitajasta, jonka tulee olla sertifiointielimen hyväksymä. Lisäksi asetuksen toimeenpanon yhteydessä on säädettävä määräysten valvontaan liittyvistä toimivaltuuksista.

Työsuojeluosastolla valmistellaan virkatyönä henkilönsuojaimia ja köysiratalaitteistoja koskevien EU-asetusten edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Muutoksia valmistellaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäiseen vaiheeseen kuuluneet muutokset työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä annettuun lakiin on käsitelty TTN:ssä, ja hallituksen esitys (HE 183/2016) on annettu lokakuussa 2016. Laki työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä annetun lain muuttamisesta (1085/2016) tuli voimaan 15.12.2016. Muiden muutosten valmistelu on aloitettu ja ne on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2017 aikana.

Lisätietoja: Pirje Lankinen (henkilönsuojaimet), Kari Seppänen (köysiratalaitteistot) ja Hanna-Mari Pekuri

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63488 (Lankinen), 02951 63490 (Seppänen) ja 02951 63459 (Pekuri)

4.5. Työsuojelusäädösten sujuvoittaminen sekä niiden tarpeellisuuden ja ajanmukaisuuden arviointi

Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaan hallituskauden aikana kansalaisten arkea, yritystoimintaa, maataloutta, investointeja, rakentamista, tervettä kilpailua ja vapaaehtoistoimintaa on helpotettu merkittävästi turhaa sääntelyä purkamalla, hallinnollista taakkaa keventämällä ja lupaprosesseja sujuvoittamalla. Tavoitteena on sujuvoittaa säädöksiä sekä purkaa turhaa sääntelyä ja byrokratiaa.

Sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosastolla laadittiin vuonna 2015 säädösselvitys, jossa tarkasteltiin voimassa olevia työsuojelusäädöksiä siitä näkökulmasta, mikä on perustuslain, kansainvälisten sitoumusten ja EU:n säädösten kotimaiselle sääntelylle jättämä liikkumavara työsuojelun alueella. Selvitykseen sisällytettiin säädökset, joiden valmisteluvastuu on ollut työsuojeluhallituksella, työministeriön työsuojeluosastolla tai sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosastolla.

Säädösselvitystä käsiteltiin työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa. Sitä päivitetään ja käytetään apuna hallitusohjelman mukaisessa työsuojelusäädösten sujuvoittamisessa ja normien perkauksessa. Hallituksen tavoitteet otetaan tarkasteluun kaikissa säädösvalmisteluhankkeissa.

Lisätietoja: Antti Janas, Hanna-Mari Pekuri ja Leena Alanko

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63501 (Janas), 02951 63459 (Pekuri) ja 02951 63567 (Alanko)